

İSLÂM'DA VELÂ VE BERÂ MEFHÛMU

Dr. Sâlih b. Fevzân

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	4
Velâ ve Berâ mefhûmuna delâlet eden belirtiler vardır. Bu belirtiler şunlardır:	8
BİRİNCİSİ:	8
KÂFİRLERE DOSTLUK BESLEMENİN BELİRTİLERİ:	8
1. Giyim, kuşam ve söz gibi şeylerde kâfirlere benzemek :.....	8
2. Kâfirlerin diyârında oturmak ve dînini kurtarmak için onların diyârından müslümanların diyârına hicret etmemek: 8	
3. Dinlenmek, eğlenmek ve zevk almak amacıyla kâfirlerin diyârına seyahat etmek:	10
4. Müslümanlara karşı kâfirlere yardım etmek, onları desteklemek, onları methetmek ve savunmak :	10
5. Kâfirlerden yardım istemek, onlara güvenmek, müslümanların sırları bulunan makamları onlara teslim etmek, onları sırdaş ve müsteşarlar edinmek:	10
6.Kâfirlerin dînî merâsimleriyle bayramlarını gösteren milâdî takvim gibi tarihleri kullanmak:.....	13
7. Kâfirlerin bayramlarına iştirak etmek veya bu bayramları düzenlemelerine yardım etmek veya onları bu münâsebetle tebrik etmek veyahut da düzenlenmesi için bu bayramlarda hazır bulunmak:	13
8.Kâfirleri methetmek,uygarlık ve medeniyette onların yüceldiklerini belirtmek, bâtıl inanç ve bozuk dînlerine bakmaksızın, ahlâk ve mahâretlerini beğenmek:.....	14
9. Kız ve erkek çocuklarına kâfir isimleri vermek:.....	15
10. Kâfirler için Allah'tan istiğfarda bulunmak ve onlara rahmet okumak:	16
11. Devlet kademesinde, savaşta veya buna benzer yerlerde kâfirlerden yardım istemenin hükmü:	16
İKİNCİSİ:	20
MÜ'MİNLERE SEVGİ VE DOSTLUK BESLEMENİN BELİRTİLERİ:	20
1. Kâfirlerin diyârını terkedip müslümanların diyârına hicret etmek:.....	20
2. Müslümanların dîn ve dünyayla ilgili ihtiyaç duydukları şeylerde onlara can, mal ve dille destek olmak ve onlara yardım etmek:	21

3. Müslümanların keder ve acılarına üzülp acı duymak, sevinç ve mutluluklarına sevinip mutlu olmak:..... 21
4. Müslümanlara nasihat etmek, onların iyiliğini istemek ve onları aldatmamak:..... 22
5. Müslümanlara saygı duymak, onlara ihtiram göstermek ve onların ayıplarını araştırmamak:..... 23
6. Zorluk ve kolaylık, darlık ve bolluk hallerinde müslümanlarla birlikte olmak:..... 24
7. Müslümanları ziyâret etmek, onlarla buluşmaktan ve biraraya gelmekten hoşlanmak:..... 24

ÖNSÖZ

Hamd, yalnızca Allah'adır.Salât ve selâm,Peygamberimiz Muhammed'e, âline, ashâbına ve O'nun yolunda gidenlerin üzerine olsun.

Hiç şüphesiz ki Allah ve Rasûlünü sevdikten sonra, Allah'ın dostlarını sevmek,düşmanlarına da düşmanlık beslemek gerekir.

Bu inancı dîn olarak kabul eden her müslümanın, bu dînin mensuplarına dostluk beslemesi ve düşmanlarına da düşmanlık etmesi, İslâm inancının esaslarındanadır.

Bundan dolayı her müslüman, tevhîd ve ihlâs ehlini sevip onlara dostluk besler, şirk ehline de buğzedip onlara düşmanlık eder. Tevhîd ve ihlâs ehlini sevip onlara dostluk beslemek, müşriklere buğzedip onlara düşmanlık etmek, İbrâhîm-*aleyhisselâm*-ve onunla beraber olan ve kendilerini örnek almakla emrolunduğumuz îmân edenlerin dînidir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmaktadır:

“(Ey mü’minler!) Sizin için İbrahim-*aleyhisselâm*- ve onunla beraber olanlarda (mü’minlerde) gerçekten güzel bir örnek vardır.Onlar (Allah’ı inkâr eden) kavimlerine demişlerdi ki: ‘Biz, sizden ve Allah’tan başkasına taptığınız şeylerden uzağız. Sizi (ve küfür üzere olduğunuz her şeyi) inkâr ediyoruz (tanımıyoruz). Siz, (küfür üzere olduğunuz ve) bir

olan Allah'a îmân etmediğiniz sürece,sizinle bizim aramızda sürekli bir düşmanlık ve nefret belirmiştir.”¹

Tevhîd ve ihlâs ehlini sevip onlara dostluk beslemek, şirk ehline buğzedip onlara düşmanlık etmek, Muhammed-*sallallahu aleyhi ve sellem-*'in de dînidir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmaktadır:

“Ey îmân edenler!(Mü'minlere karşı) yahûdî ve hıristiyanları, dostlar edinmeyin.Onlar birbirlerinin dostlarıdır. (Onlar mü'minlere dostluk beslemezler.Yahûdîler yahûdîlere, hıristiyanlar da hıristiyanlara dostluk beslerler.Ancak her ikisi de mü'minlere düşmanlıkta birleşirler.Ey mü'minler! Oysa siz birbirinize yardım etmeye daha lâyıksınız).Sizden kim onları dost edinirse, o da onlardandır (hüküm olarak onlar gibidir). Şüphesiz ki Allah, (kâfirleri dost edinen) zâlimler topluluğunu asla doğru yola iletmez.”²

Bu âyet, özellikle yahûdî ve hıristiyanları dost edinmenin haram oluşu hakkındadır. Genel olarak kâfirleri dost edinmenin haram oluşu hakkında ise Allah Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

“Ey îmân edenler! Benim ve sizin düşmanlarınızı dostlar edinmeyin.”³

Bilakis Allah Teâlâ,akrabalık yönünden insanların en yakını dahi olsa kâfirlere dostluk beslemeyi mü'mine haram kılmıştır.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmaktadır:

¹ Mûmtehine Süresi:4

² Mâide Süresi:51

³ Mûmtehine Süresi:1

“Ey îmân edenler! Küfrü îmâna tercih ediyorlarsa, babalarınızı ve kardeşlerinizi dostlar edinmeyin. Sizden kim onları dost edinir (ve onlara sevgi besler)se, işte onlar (Allah’a isyân ederek nefislerine zulmeden) zâlimlerin tâ kendileridir.”¹

Başka bir âyette ise şöyle buyurmaktadır:

“(Ey Muhammed!) Allah’a ve âhîret gününe îmân eden bir topluluğun babaları, oğulları, kardeşleri veyahut akrabaları da olsa, Allah’a ve Rasûlüne düşman olanlarla dostluk ettiğini göremezsin.”²

Pekçok insan bu önemli ve büyük esası bilememiş, hatta bazı âlim ve dâvetçilerin bir Arap radyosunda hıristiyanlar hakkında **“hıristiyan kardeşlerimiz”** dediklerini işittim.

Ne kadar tehlikeli bir söz söylediklerini bir bilseler!!!

Allah Teâlâ, İslâm inancına düşman olan kâfirleri dost edinmeyi haram kılmakla birlikte, mü'minleri de dost edinmeyi ve onları sevmeyi farz kılmıştır.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmaktadır:

“(Ey mü'minler!) Sizin veliniz (dostunuz, yardımcınız), ancak Allah, Rasûlü ve Allah'ın emrine boyun eğerek namazlarını (devamlı) kılan ve zekâtlarını (gönül rızâsıyla) veren mü'minlerdir. Her kim Allah'ı, Rasûlünü ve îmân edenleri dost edinirse, (bilsin ki) gâlip (ve üstün) gelecek olanlar, şüphesiz ki Allah'ın dostlarıdır.”³

Başka bir âyet-i kerîme'de şöyle buyurmaktadır:

¹ Tevbe Sûresi:23

² Müccâdele Sûresi:22

³ Mâide Sûresi:55-56

“Muhammed-sallallahu aleyhi ve sellem- Allah'ın elçisidir.Onunla (dinde) beraber olanlar,kâfirlere karşı çetin, kendi aralarında ise (birbirlerine) merhametlidirler.”¹

Yine şöyle buyurmaktadır:

“Ancak mü'minler (dinde) kardeşirler.”²

Mü'minler soy,vatan ve zaman bakımından birbirlerinden uzak olsalar bile, dîn ve inançta birbirlerinin kardeşleridirler.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmaktadır:

“Onlardan (ensâr ve muhâcirlerden) sonra gelen (mü'min)ler şöyle derler: Rabbimiz! Bizi ve bizden önce îmân eden kardeşlerimizi bağışla.Kalplerimizde onlara karşı kin (ve haset) bırakma! Rabbimiz! Şüphesiz ki sen, (kullarına) çok şefkâtli ve (onlara) çok merhametlisin.”³

Mü'minler, ilk insan Âdem-aleyhisselam-'dan son insana kadar, vatanları birbirinden ne kadar uzak olursa olsun, aralarındaki zaman farkı ne kadar uzun olursa olsun, birbirlerini seven kardeşirler.Onların sonuncusu, kendinden öncekini örnek alır. Onlar birbirlerine duâ eder ve birbirlerine istiğfarda bulunurlar.

¹ Fetih Süresi: 29

² Hucurât Süresi:10

³ Haşr Süresi:10

Velâ¹ ve Berâ² mefhûmuna delâlet eden belirtiler vardır. Bu belirtiler şunlardır:

BİRİNCİSİ: KÂFİRLERE DOSTLUK BESLEMENİN BELİRTİLERİ:

1. Giyim, kuşam ve söz gibi şeylerde kâfirlere benzemek :

Çünkü giyim-kuşam,söz ve buna benzer şeylerde kâfirlere benzemek, benzenilen kimseyi sevmeyi gösterir.

Bu sebeple Peygamber-sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((مَنْ تَشَبَّهَ بِقَوْمٍ فَهُوَ مِنْهُمْ))

“Kim bir kavme benzemek isterse, o da onlardandır.”

Kâfirlerin özelliklerinden, gelenek ve ibâdetlerinden olan şeylerde onlara benzemek, örneğin sakalları kesip bıyıkları uzatmak ve gerek olmadığı halde onların dilleriyle konuşmak gibi onların izlediği yol ve ahlâk olan şeylerde onlara benzemek, giyimde, yeme, içme ve diğer şeylerde onlara benzemek, haramdır.

2. Kâfirlerin diyârında oturmak ve dînini kurtarmak için onların diyârından müslümanların diyârına hicret etmemek:

¹ *Velâ* kelimesi arapçada yakın olmak, yanında olmak, bir işe sahip olup o işi yerine getirmek, hükmetmek, idâre etmek ve sevmek anlamlarına gelir.Terim olarak ise, mü'minleri sevmek, onlara yardım etmek, onlara dostluk beslemek demektir.

² *Berâ* kelimesi ise uzak olmak, arınmak, temizlenmek, (hastalıktan) kurtulmak ve iyileşmek anlamlarına gelir.Terim olarak ise, kâfirlere buğzetmek, onlardan uzak olmak, onlarla dost olmamak, onlara düşmanlık etmek demektir.

Çünkü hicret, bu anlam ve gâye için hicret etmek her müslümana farzdır. Zirâ kâfirlerin diyârında oturmak, onlara dostluk beslemeye delâlet eder.

Bu sebeple Allah Teâlâ, hicrete gücü yettiği halde kâfirlerin arasında oturmayı müslümana haram kılmıştır.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmaktadır:

“(Kâfirlerin diyârında kalarak hicreti terkedip) **nefislerine zulmeden kimselere melekler, canlarını alırken** (onları azarlayarak şöyle) **derler:** ‘(Dîniniz konusunda) **ne işle meşgûl idiniz? Onlar: ‘Biz, yeryüzünde** (zulûm ve kahrı kendimizden savuşturmadan) **âciz kimselerdik, derler. Melekler** (onlara): **Allah’ın arzı geniş değil miydi?** (Dîniniz konusunda emîn olabilmeniz için bulunduğunuz yerden başka bir yere) **hicret etseydiniz ya! derler. İşte bunların barınağı, cehennemdir. Orası ne kötü bir dönüş yeridir.** (Kendilerinden zulûm ve kahrı savuşturmaya) **gücü yetmeyen erkek, kadın ve çocuklardan âciz kimselerle** (içerisinde buldukları zor durumdan kurtulmaya) **hiçbir yol bulamayanlar** (bu dönüş yerinden) **müstesnâdır. Umulur ki Allah,** (hâllerini bildiğinden dolayı) **bunları affeder. Allah, çok affedici ve çok bağışlayıcıdır.”¹**

Allah Teâlâ, hicret etmeye gücü yetmeyen kimselerden başkasının kâfirlerin diyârında ikâmet etmesini mazur görmez.

Aynı şekilde, insanları Allah’ın yoluna dâvet etmek ve İslâm dînini yaymak gibi dîni bir menfaat amacıyla kâfirlerin diyârında ikâmet eden kimse de bu konuda mazur görülmiştir.

¹ Nisâ Sûresi:97-99

3. Dinlenmek, eğlenmek ve zevk almak amacıyla kâfirlerin diyârına seyahat etmek:

Tedâvi olmak, ticâret yapmak, müslümanlara faydalı ve onların diyârına gitmeden elde edilemeyen ilimleri öğrenmek gibi zarûret dışında kâfirlerin diyârına gitmek, haramdır. Kâfirlerin diyârında ihtiyaç kadarı bir süre kalmak, câizdir. İhtiyaç süresi bittiğinde müslümanların diyârına dönmek, farzdır.

Ayrıca, kâfirlerin diyârına gitmenin câiz olabilmesi için kişinin dînini yaşaması, dîniyle iftihar etmesi, şer ve fitne yerlerinden uzak durması ve düşmanların hîlesine karşı dikkatli olması gerekir. Aynı şekilde, Allah'ın yoluna dâvet etmek ve İslâm dînini yaymak amacıyla kâfirlerin diyârına gitmek, bazen câiz, bazen de farz olur.

4. Müslümanlara karşı kâfirlere yardım etmek, onları desteklemek, onları methetmek ve savunmak :

Bu davranış, insanı dînden çıkararak ve dînden dönmesine sebep olan şeylerdendir ki bu durumdan Allah'a sığınırız.

5. Kâfirlerden yardım istemek, onlara güvenmek, müslümanların sırları bulunan makamları onlara teslim etmek, onları sırdaş ve müsteşarlar edinmek:

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmaktadır:

“Ey îmân edenler! Sizin dışındakileri sırdaş edinmeyin. Çünkü onlar, size kötülük yapmaktan asla geri durmazlar, sıkıntı (ve zorluğa) düşmenizi isterler. Gerçekten onların kinleri ağızlarından çıkan sözlerinden belli olmaktadır. Kalplerinde size karşı besledikleri düşmanlık ise daha büyüktür. Şüphesiz ki, düşünüp anlamanız için size

âyetlerimizi açıkladık.İşte bu, (sizin onları sevmekte hatalı olduğunuzu gösterir ki) **onları sevdiğiniz** (ve onlara iyilikte bulunduğunuz) **halde, onlar sizi sevmezler** (size düşmanlık ve kin beslerler). **Siz,** (Allah tarafından indirilen bütün) **kitaplara îmân edersiniz.Onlar sizinle karşılaştıklarında** (Kur'an'a) **îmân ettik, derler.** (O halde nasıl olur da siz onları seversiniz?) **Birbirleriyle başbaşa kaldıkları zaman da,** (müslümanların birbirlerine olan dostluklarını, sözlerinde bir olmalarını İslâm'ın azîz, onların ise zelîl olduklarını gördüklerinden dolayı) **size olan kinlerinden parmaklarının uçlarını ısıırırlar.** (Ey Muhammed! Onlara)**De ki: Kininizle (kahrolup) ölün.Şüphesiz ki Allah, kalplerdekileri hakkıyla bilmektedir.** (Ey mü'minler! Onların size olan düşmanlıklarından birisi de) **size bir iyilik dokunsa, bu onları üzer ve kederlendirir, başınıza bir belâ gelirse, buna da sevinirler."**¹

Bu âyet-i keşimeler, kâfirlerin müslümanlara karşı içlerinde gizledikleri kin ve nefreti, onların aleyhine çevirdikleri hîle ve ihânetleri, türlü yollarla onlara zarar ve eziyet verebilmek için onları seviyor göründüklerini, müslümanların güvenlerini kötüye kullanarak onlara zarar vermek ve bu yolla gâyelerine ulaşmak için planlar yaptıklarını açığa vurmaktadır.

İmam Ahmed-Allah ona rahmet etsin- Ebû Mûsâ el-Eş'arî'den-Allah ondan râzı olsun- rivâyet ettiğine göre, Ebû Mûsâ el-Eş'arî şöyle der:

"Ömer'e-Allah ondan râzı olsun:- benim bir hıristiyan kâtibim var, dedim.Bana:Yazıklar olsun sana.Sana ne oluyor ki Allah Teâlâ'nın şu sözünü işitmedin mi?

¹ Âl-i İmrân Sûresi:118-120

“Ey îmân edenler!(Mü’minlere karşı) yahûdî ve hıristiyanları, dostlar edinmeyin.Onlar birbirlerinin dostlarıdır.”¹

Bana: Hanîf olan birisini kâtip edinseydin ya! dedi. Ben ona: Ey mü’minlerin emîri! Yazması (kâtipliği) bana, dîni ise kendinedir, dedim. Bunun üzerine o: ‘Allah onları alçaltmış iken, ben nasıl olur da onlara ikramda bulunurum. Allah onları zelil kılmış iken, ben nasıl olur da onları yüceltirim. Allah onları uzaklaştırmış iken, ben nasıl olur da onları (kendime) yaklaştırım.’”

İmam Ahmed ve İmam Müslim'in rivâyet ettikleri hadîste, Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem*- Bedir savaşına çıktığı zaman, müşriklerden birisi kendisini tâkip etti ve Harra denilen yerde Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'e yetişti ve ona:

“Seni takip etmek ve savaşta elde edeceğin ganîmetten ben de almak istedim” dedi.

Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem*- ona:

“Allah’a ve Rasûlüne îmân ediyor musun?” diye sorunca, o: **“Hayır”** dedi.

Bunun üzerine Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem*- ona:

“Geri dön, zirâ ben müşrik birisinden kesinlikle yardım istemem” buyurdu.

Müslümanların hallerini öğrenip onların sırlarını elde etmek ve hîle yaparak müslümanlara zarar vermeye imkân veren işlerde kâfirlere görev vermek ve onları makamlara getirmenin

¹ Mâide Sûresi:51

haram olduğunu yukarıdaki âyet ve hadîslerden öğrenmiş bulunuyoruz.

Günümüzde evlerde işçi, şoför, hizmetçi, mürebbiye olarak müslümanların diyârına, özellikle Harameyn diyârına kâfirler getirilmiş, müslüman âilelerle içiçe yaşamalarına veya müslümanların diyârında onlara karışmalarına sebep olmuşlardır.

6.Kâfirlerin dînî merâsimleriyle bayramlarını gösteren milâdî takvim gibi tarihleri kullanmak:

Milâdî takvim, İsâ-*aleyhisselâm*-'in doğum yıldönümünü hatırlatan bir takvimdir. Bunu, hıristiyanların kendileri uydurmuşlardır. İsâ-*aleyhisselâm*-'in dîninde böyle bir şey yoktur. Milâdî tarihi kullanmak, onların sembol ve bayramını ihyâ etmeye iştirak etmek demektir.

Sahâbe-*Allah onlardan râzı olsun*- bundan kaçınmak için bir tarih konulmasını istediklerinde ikinci hâlife Hz. Ömer'in-*Allah onlardan râzı olsun*- zamanında kâfirlerin tarihini kullanmaktan vazgeçmiş ve Rasûlullah-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'in hicretini tarih olarak koymuşlardır.

Bu olay, kâfirlerin özelliklerinden olan bu ve buna benzer şeylerde onlara aykırı davranmanın farz olduğuna delâlet eder.

7. Kâfirlerin bayramlarına iştirak etmek veya bu bayramları düzenlemelerine yardım etmek veya onları bu münâsebetle tebrik etmek veyahut da düzenlenmesi için bu bayramlarda hazır bulunmak:

Allah Teâlâ'nın:

“(Rahmân’ın kulları) yalan yere şâhitlik etmezler...”¹

Sözü, tefsirciler tarafından: “(Rahmân’ın kullarının hasletlerinden birisi de) **kâfirlerin bayramlarında hazır bulunmazlar...**” şeklinde tefsir edilmiştir.

8.Kâfirleri methetmek,uygarlık ve medeniyette onların yüceldiklerini belirtmek, bâtıl inanç ve bozuk dînlerine bakmaksızın, ahlâk ve mahâretlerini beğenmek:

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmaktadır:

“(Ey Muhammed!) **Onları sınamak için onlardan bir kısmını faydalandırıp eğlenmelerini sağladığımız dünya hayatının süsüne gözlerini dikme!** (Çünkü bu süs,dünya hayatında yok olacaktır). **Rabbinin rızık** (ve sevabı, kendilerini faydalandırdığımız dünya hayatının süsünden) **daha hayırlı ve daha devamlıdır.**”²

Bu,müslümanları güç ve kuvvet sahibi kılacak vesilelerden endüstri alanındaki şeyleri, mübâh olan iktisâdî altyapıyı ve askerî sistemleri öğrenmeyecekleri anlamına gelmez.Bilakis bu, dînimizin emrettiği bir şeydir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmaktadır:

“(Ey Müslümanlar!) **Onlara** (düşmanlarınıza karşı koyabilmek için) **gücünüzün yettiği kadar kuvvet hazırlayın.**”³

Bu faydalı şeyler ve kâinatta gizli bulunan şeylerin hepsi, gerçekte müslümanlar için yaratılmıştır.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmaktadır:

¹ Furkan Sûresi:72

² Ta Hâ Sûresi:131

³ Enfâl Sûresi:60

“(Ey Muhammed! Onlara) **De ki: Allah’ın** (güzel bir giysi olarak) **yarattığı süsü ve helâl rızıkları** (size) **kim haram kıldı.** (Ey Muhammed! Onlara) **De ki:** (Elbise, yemek ve içmek gibi Allah’ın helâl olarak) **yarattığı** (şeyler), **dünya hayatında, özellikle de kıyâmet günü îmân edenler içindir.”**¹

Başka bir âyet-i kerîme'de şöyle buyurmaktadır :

“**Göklerde** (güneş, ay ve yıldızları) **ve yerde olanların hepsini** (hayvan,bitki ve diğer faydalı şeyleri) **sizin emrinize O** (Allah) **hazır kılmıştır.”**²

“**Yeryüzünde** (faydalandığımız ne kadar nimet varsa) **hepsini sizin için yaratan O’dur.”**³

Bu imkânlarla potansiyel güçleri değerlendirmekte müslümanların herkesten önce davranması ve bunlara sahip olmak için kâfirlerin kendilerine lütufta bulunmalarını beklememeleri gerekir.Bilakis müslümanların fabrikalara ve teknolojiye sahip olmaları gerekir.

9. Kız ve erkek çocuklarına kâfir isimleri vermek:

Öyle ki bazı müslümanlar, babalarının, analarının, dedelerinin, ninelerinin isimleriyle kendi toplumlarında bilinen isimleri bırakıp erkek ve kız evlâtlarına yabancı isimler vermektedirler.

Oysa Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem*- bu konuda şöyle buyurmuştur:

“**İsimlerin en hayırlısı, Abdullah** (Allahın kulu) **ve Abdurrahmân** (Rahmân’ın kulu) **isimleridir”.**

¹ A’raf Sûresi:32

² Câsiye Sûresi:13

³ Bakara Sûresi: 29

İsimleri değiştirmek, yeni bir neslin garip isimler taşımalarına sebep olabilir. Bu ise şimdiki nesille önceki nesiller arasında bir kopukluğa ve kendilerine ait isimleri kullanan âileler arasındaki birbirlerini tanıma imkânını ortadan kaldırmaya sebep olabilir.

10. Kâfirler için Allah'tan istiğfarda bulunmak ve onlara rahmet okumak:

Allah Teâlâ, kâfirler için istiğfarda bulunmayı ve onlara rahmet okumayı mü'minlere haram kılmıştır.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmaktadır:

“(şirk üzere ölüp) cehennem ehli oldukları onlara apaçık belli olduktan sonra akrabaları bile olsalar, müşrikler için (Allah'tan) af dilemek, ne Peygambere, ne de îmân edenlere yaraşır (uygun düşer).”¹

Çünkü bu davranış, onları sevmeyi ve tâbi oldukları dînin doğru olduğunu içerir.

11. Devlet kademesinde, savaşta veya buna benzer yerlerde kâfirlerden yardım istemenin hükmü:

A. Devlet görevlerinde kâfirlerden yardım istemenin hükmü hakkında Allah Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

“Ey îmân edenler! Sizin dışındakileri sırdaş edinmeyin. Çünkü onlar, size kötülük yapmaktan asla geri durmazlar, sıkıntı (ve zorluğa) düşmenizi isterler. Gerçekten, onların kinleri ağızlarından çıkan sözlerinden belli olmaktadır.

¹ Tevbe Sûresi:113

Kalplerinde size karşı besledikleri düşmanlık ise daha büyüktür.”¹

Müfessir İmam Beğavî âyet-i kerîmede geçen:

“Sizin dîninizden olmayanları dostlar ve yakın arkadaşlar edinmeyin.Zirâ kişinin dostu, ona en yakın olanıdır.”

şeklinde tefsir etmiştir.

Daha sonra Allah Teâlâ, kâfirleri dostlar edinmeyi haram kılışının gerekçesini şöyle açıklamıştır:

“Onlar, size zarar veren işten asla geri durmazlar.”

Şeyhul-İslâm İbn-i Teymiyye-Allah ona rahmet etsin- şöyle der:

“Zimmet ehli yahûdî, huristiyan ve münâfıklar, müslümanların hal ve sırlarıyla ilgili şeylerde kendi dînlerindeki insanları haberdâr ettiklerini tecrübe sahibi herkes bilir.Meşhûr beyitlerden şu beyit, buna en güzel delîldir :

“Her düşmanlık, (düşmanlıktan sonra) sevgi ve muhabbete dönüşebilir.Ancak sana dîninde düşman olanın düşmanlığı, sevgi ve muhabbete dönüşemez.”

Bu nedenle onlar, devlet kademelerinde müslümanlara görev vermeyi engelleyip yasaklamışlardır.

Bilakis müslümanların, kâfirlerin dışındakileri yani müslümanları işlerinde çalıştırmakla yetinmeleri kendileri için dînî ve dünyevî açıdan daha faydalıdır.Zirâ az da olsa helâl yoldan kazanılan

¹ Âl-i İmrân Sûresi:118-120

kazanıcı, Allah Teâlâ bereketlendirir. Ancak haram yoldan kazanılan kazanç, çok da olsa Allah Teâlâ onun bereketini giderir.”¹

Yukarıda belirtilen âyet-i keîme ve İbn-i Teymiyye'nin görüşü doğrultusunda şu hükümler ortaya çıkmaktadır:

1. Allah Teâlâ'nın:

“Ey îmân edenler!Sizin dışındakileri sırdaş edinmeyin. Çünkü onlar, size kötülük yapmaktan asla geri durmazlar.”²

Emri gereği, kâfirleri müslümanların üzerinde güç ve yetki sahibi kılacak yerlere bakan ve müsteşarlar edinmek sûretiyle müslümanların sırlarını elde edecekleri yetkili makamlara kâfirleri getirmek veya İslâm devletinde onlara görev vermek asla câiz değildir.

2. Müslümanlardan bu görevi yerine getirecek herhangi birisinin olmaması şartıyla, yol göstermek ve buna benzer bina inşa etmek ve yollar yapmak gibi, İslâm devleti için tehlike oluşturmayan bazı tâli işlerde ücret karşılığında kâfirleri çalıştırmak, câizdir.Çünkü Peygamber-sallallahu aleyhi ve sellem- ve Ebû Bekir-Allah ondan râzı olsun- Medine'ye hicret ederken kendilerine yol göstermesi için müşrik olduğu halde Deyloğullarından birisini ücretli olarak tutmuşlardı.

B. Savaşta kâfirlerden yardım istemenin hükmüne gelince bu konuda âlimler arasında görüş ayrılığı vardır.Doğru olan, cihatta kendisinden yardım istenen kimse emîn birisi ise, ihtiyaç ve zarûret halinde bu konunun câiz oluşudur.

¹ İbn-i Teymiyye Külliyyâtı (Mecmûul-Fetâvâ); cilt:28, sayfa:646'dan özet olarak.

² Nisâ Sûresi:118-120

Nitekim İbn-i Kayyim-Allah ona rahmet etsin- Hudeybiye barış antlaşmasının faydaları hakkında şöyle der:

“Bu antlaşmanın faydalarından birisi de, ihtiyaç halinde cihadda kendisinden emîn olunan müşrik kimseden yardım istemenin câiz oluşudur.Bunun hikmetine gelince, bu kimse düşmana karışarak onların haberlerini almaya daha yakın olduğundan dolayı bu durum müslümanların yararınadır.Zarûret halinde kâfirlerden yardım istemek de câizdir.Nitekim Zührî-Allah ona rahmet etsin-, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in hicretin yedinci yılında Hayber savaşında bazı yahûdilerden yardım istediğini rivâyet etmiştir.

Yine Ebû Cehil'in oğlu Safoân müşrik olduğu halde Huneyn savaşına iştirak etmişti.

Zarûret hali, örneğin -savaşta müslümanlar söz sahibi olması şartıyla- kâfirlerin sayı olarak fazla olması ve korkulacak durumda olmasıdır.Ancak ihtiyaç olmaması halinde,kâfirlerden yardım istemek câiz değildir.Çünkü kâfirin hîlesinden emîn olunmaz.Onun içinde gizlediği niyeti kötüdür.”

İKİNCİSİ:MÜ'MİNLERE SEVGİ VE DOSTLUK BESLEMENİN BELİRTİLERİ:

1. Kâfirlerin diyârını terkedip müslümanların diyârına hicret etmek:

Hicret, dînini kaybetmemek için kâfirlerin diyârından müslümanların diyârına intikal etmek, göç etmek demektir.

Bu anlam ve gâye için hicret etmek, farzdır ve bu hüküm, güneşin batıdan doğacağı kıyâmete gününe kadar kalıcıdır. Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem*- müşriklerin arasında ikâmet eden her müslümandan berî olduğunu belirtmiştir.Bu nedenle müslümanın kâfirlerin diyârında oturması haramdır.Ancak hicret etmeye gücü yetmeyen veya insanları Allah'ın yoluna dâvet etmek ve İslâmı yaymak gibi dîni bir menfaat için orada ikâmet eden bundan müstesnâdır.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmaktadır:

“(Kâfirlerin diyârında kalarak hicreti terkedip) **nefislerine zulmeden kimselere melekler, canlarını alırken** (onları azarlayarak şöyle) **derler:**‘(Dîniniz konusunda) **ne işle meşgûl idiniz? Onlar: ‘Biz, yeryüzünde** (zulûm ve kahrı kendimizden savuşturmaktan) **âciz kimselerdik, derler. Melekler** (onlara): **Allah’ın arzı geniş değil miydi?** (Dîniniz konusunda emîn olabilmeniz için bulunduğunuz yerden başka bir yere) **hicret etseydiniz ya! derler. İşte bunların barınağı, cehennemdir. Orası ne kötü bir dönüş yeridir.** (Kendilerinden zulûm ve kahrı savuşturmaya) **gücü yetmeyen erkek, kadın ve çocuklardan âciz kimselerle** (içerisinde buldukları zor durumdan kurtulmaya) **hiçbir yol bulamayanlar** (bu dönüş yerinden)

müstesnâdır.Umulur ki Allah, (hâllerini bildiğinden dolayı) bunları affeder.Allah, çok affedici ve çok bağışlayıcıdır.”¹

2. üslümanların dîn ve dünyayla ilgili ihtiyaç duydukları şeylerde onlara can, mal ve dille destek olmak ve onlara yardım etmek:

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmaktadır:

“Mü'min erkekler ve mü'min kadınlar, birbirlerinin yardımlarıdır (dostlarıdır).”²

Başka bir âyet-i kerîme'de şöyle buyurmaktadır:

“Eğer dînleri hususunda (kâfirler kendilerine zulmeder ve onlar) sizden yardım isterlerse, sizinle aralarında sözleşme bulunan bir topluluk aleyhine olmaksızın (o müslümanlara) yardım etmek üzerinize borçtur.”³

3. Müslümanların keder ve acılarına üzülüp acı duymak, sevinç ve mutluluklarına sevinip mutlu olmak:

Nitekim Peygamber-sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmaktadır:

((مَثَلُ الْمُؤْمِنِينَ فِي تَوَادُّهِمْ وَتَعَاطُفِهِمْ وَنَرَاخُمِهِمْ كَالْجَسَدِ الْوَاحِدِ إِذَا اشْتَكَى مِنْهُ عُضْوٌ تَدَاعَى لَهُ سَائِرُ الْجَسَدِ بِالْحُمَّى وَالسَّهَرِ)) [رواه مسلم]

“Mü'minlerin birbirlerini sevmekte, birbirlerini(n haklarına riâyet etmeyi) yüceltmekte ve birbirlerine şefkat ve merhamet duymaktaki misâli, bir vücûda benzer. O vücûttan bir

¹ Nisâ Süresi:97-99

² Tevbe Süresi:71

³ Enfâl Süresi:72

organ hastalanınca vücûdun diğer azaları, bu rahatsızlığa ateşli hastalık ve uykusuzlukla (ortak olmaya) çağırır.”¹

Başka bir hadîste şöyle buyurmaktadır:

((الْمُؤْمِنُ لِلْمُؤْمِنِ كَالْيَتِيمِ يَتَدُّ بَعْضُهُ بَعْضًا وَسَبَّكَ بَيْنَ أَصَابِعِهِ ﷺ))

[متفق عليه]

“Mü’minin mü’mine bağlılığı, birbirlerini perçinleyen binânın tuğlaları gibidirler” ve (ardından) Peygamber-sallallahu aleyhi ve sellem- parmaklarını birbirlerine geçirdi.”²

4. Müslümanlara nasihat etmek, onların iyiliğini istemek ve onları aldatmamak:

Nitekim Peygamber-sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmaktadır:

((لَا يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ حَتَّىٰ يُحِبَّ لِأَخِيهِ مَا يُحِبُّ لِنَفْسِهِ)) [رواه البخاري]

“Hiçbiriniz, kendisi için sevdiğini başkası için sevmedikçe (tam anlamıyla) îmân etmiş olmazsınız.”³

Başka bir hadîs-i şerîfte şöyle buyurmaktadır:

((الْمُسْلِمُ أَخُو الْمُسْلِمِ لَا يَحْقِرُهُ وَلَا يَخْذُلُهُ وَلَا يُسْلِمُهُ، بِحَسَبِ أَمْرٍ مِنَ الشَّرِّ أَنْ يَحْقِرَ أَخَاهُ الْمُسْلِمَ، كُلُّ الْمُسْلِمِ عَلَى الْمُسْلِمِ حَرَامٌ، دَمُهُ وَمَالُهُ وَعَرْضُهُ)) [رواه البخاري ومسلم]

“Müslüman, müslümanın (dinde) kardeşidir. Onu hakîr görmez, ona yardım etmemelik etmez, onu tehlikeye atmaz. Bir kimsenin müslüman kardeşini hakîr görmesi, kendisine kötülük olarak yeter. Müslümanın, müslümana her şeyi

¹ Müslim

² Buhârî ve Müslim

³ Buhârî

haramdır: Kanını akıtmak, malını gaspetmek ve ırzına tecâvüz etmek.”¹

Başka bir hadîste şöyle buyurmaktadır:

((لَا تَبَاغَضُوا وَلَا تَحَاسَدُوا وَلَا تَدَابَرُوا وَلَا تَنَاجَشُوا وَلَا يَبِيعَ بَعْضُكُمْ عَلَى بَيْعِ بَعْضٍ، وَكُونُوا عِبَادَ اللَّهِ إِخْوَانًا)) [رواه البخاري ومسلم]

“Birbirinize buğzetmeyin. Birbirinize haset etmeyin. Birbirinize sırt çevirmeyin. Almayacağınız malın fiyatını yükseltmeyin. Birbirinizin alışverişi üzerine alıp satmayın. Allah’ın kardeş kulları olun.”²

5. Müslümanlara saygı duymak, onlara ihtiram göstermek ve onların ayıplarını araştırmamak:

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmaktadır:

“Ey îmân edenler! Bir topluluk, başka bir toplulukla alay etmesin. Olur ki alay edilen topluluk, alay eden topluluktan daha hayırlıdır. Kadınlar da başka kadınlarla alay etmesinler. Olur ki alay edilen kadınlar, alay eden kadınlardan daha hayırlıdırlar. Birbirinizi ayıplamayın, birbirinizi kötü lakapla çağırmayın. İmân ettikten sonra fâsıklık ne kötü bir isimdir. Kim de (birbirleriyle alay etmeye, birbirlerini ayıplamaya ve birbirlerini kötü lakaplarla çağırma) tevbe etmezse, işte onlar (bu yasakları işlemek sûretiyle) nefislerine zulmedenlerdir. Ey îmân edenler! Kötü zannın çoğundan sakının. Çünkü zannın bir kısmı, günahtır. Birbirinizin kusurlarını araştırmayın. Birbirinizi çekiştirmeyin (gıybet etmeyin). Hiç sizden biriniz, ölü kardeşinin etini yemekten hoşlanır mı? Tabi bundan tiksiniyorsunuz. O halde (emirlerini yerine

¹ Buhârî ve Müslim

² Buhârî ve Müslim

getirmek ve yasaklarından da sakınmak sûretiyle) **Allah'tan korkun. Şüphesiz ki Allah, (mü'min kullarının) tevbesini çokça kabul eden ve (onlara) merhametli olandır.**"¹

6. Zorluk ve kolaylık, darlık ve bolluk hallerinde müslümanlarla birlikte olmak:

Mü'minlerle kolaylık ve bolluk zamanlarında beraber olup zorluk zamanında onları yüzüstü bırakıp terkeden münâfıkların tersine, zorluk ve kolaylık, darlık ve bolluk zamanlarında müslümanlarla birlikte olmak gerekir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmaktadır:

"(Ey mü'minler!) Sizi gözetleyip duranlar (münâfıklar), Allah size bir zafer lutfederse, 'Sizinle beraber değil miydik' (sizi desteklemiyor muyduk) derler. Kâfirlerin zaferden yana bir nasipleri olursa, 'Biz sizi destekleyerek üstün olmanızı sağlamadık mı? Mü'minlerden (gelecek zararı) önlemedik mi? derler. Artık Allah, kıyâmet günü sizinle onlar arasında hükmünü verecektir. Allah, mü'minlerin üzerine gâlip gelecek bir yolu kâfirlere vermeyecektir."²

7. Müslümanları ziyâret etmek, onlarla buluşmaktan ve biraraya gelmekten hoşlanmak:

Allah Teâlâ, kudsî bir hadîste şöyle buyurmaktadır:

((وَجَبْتُ مَحَبَّتِي لِلْمُنْزَأُورِينَ فِيَّ)) [رواه الحاكم وأحمد وغيرهما]

"Benim için birbirlerini ziyâret edenlere muhabbetim (onları sevmem) vâcip olmuştur."³

¹ Hucurât Süresi: 11-12

² Nisâ Süresi: 141

³ Hadîs, Hâkim, İmâm Ahmed ve başkaları rivâyet etmişlerdir.

Başka bir hadîste şöyle buyurmaktadır:

((أَنْ رَجُلًا زَارَ أَخًا لَهُ فِي اللَّهِ فَأَرُصَدَ اللَّهُ عَلَى مَدْرَجَتِهِ مَلَكًا، فَسَأَلَهُ أَيْنَ تُرِيدُ؟ قَالَ: أَزُورُ أَخًا فِي اللَّهِ، قَالَ: هَلْ لَكَ عَلَيْهِ مِنْ نِعْمَةٍ تَرُبُّهَا عَلَيْهِ، قَالَ: لَا، غَيْرَ أَنِّي أَحْبَبْتُهُ فِي اللَّهِ، قَالَ: فَإِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكَ بِأَنَّ اللَّهَ قَدْ أَحَبَّكَ كَمَا أَحْبَبْتَهُ فِيهِ)) [رواه مسلم]

“(Sizden önceki topluluklardan birinde) bir adam, Allah için sevdiği bir kardeşini ziyârete gitti. Allah Teâlâ gözetlemesi için onun yoluna bir melek gönderdi. Melek ona; ‘Nereye gidiyorsun’, diye sordu. O; ‘(Şu kasabada) Allah için sevdiğim bir kardeşimi ziyârete gidiyorum’, dedi. Melek ona; ‘Bu ziyâretten dolayı ondan elde edeceğin dünyevî bir faydan var mı?’ diye sordu. O; ‘Hayır, Allah rızâsını kazanmak için onu sevmekten başka bir niyetim yok’ dedi. Melek ona; ‘Ben, sana gönderilen Allah’ın elçisiyim. (Bilmelisin ki) sen onu sevdiğin için, Allah da seni sevmiştir.”¹

8. Müslümanların haklarına ihtiram göstermek:

Müslüman, müslümanın alışverişinin üzerine alışveriş yapmaz, pazarlığının üzerine pazarlık yapmaz, nişanlandığı kadın ile nişanlanmaz, Allah'ın kardeşine helâl kıldığı bir şeyi elde ettikten sonra onu elde etmeye çalışmaz.

Nitekim Peygamber-sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmaktadır:

((أَلَا لَا يَبِيعُ الرَّجُلُ عَلَى بَيْعِ أَخِيهِ وَلَا يَخْطُبُ عَلَى خَطْبَتِهِ))
وَفِي رَوَايَةٍ: ((وَلَا يَسُمُّ عَلَى سَوْمِهِ)) [رواه مسلم]

¹ Müslim

“Dikkat edin.Bir kimse, kardeşinin alışverişinin üzerine alışveriş yapmasın.Nişanlandığı (kadının üzerine) nişan yapmasın.”

Başka bir rivâyette şöyle buyurmaktadır:

“Kardeşinin pazarlık yaptığı şeyin üzerine pazarlık yapmasın.”¹

9. Zayıf ve güçsüz müslümanlara yumuşak davranmak ve onlara iyi muamelede bulunmak:

((لَيْسَ مِمَّا مَنْ لَمْ يُوقِّرْ كَبِيرَنَا وَيَرْحَمْ صَغِيرَنَا)) [رواه ابن حبان]

“Büyüğüne saygı göstermeyen ve küçüğüne merhamet duymayan, bizden değildir.”²

Başka bir hadîste şöyle buyurmaktadır:

((هَلْ تُنْصَرُونَ وَتُرْزَقُونَ إِلَّا بِضُعْفَائِكُمْ)) [رواه البخاري]

“Zayıf ve güçsüz³ olanlarınız olmasa, Allah size yardım eder ve rızık verir mi?”⁴

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmaktadır:

“(Ey Muhammed!) Sabah-akşam O’nun rızâsını isteyerek Rablerine duâ edenlerle beraber sabret. Dünya hayatının süsünü isteyerek gözlerini onlardan ayırma.”⁵

10. Müslümanlara duâ etmek ve onlar için istiğfarda bulunmak:

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmaktadır:

¹ Müslim

² İbn-i Hibbân

³ Nesâî’nin rivâyetinde rasûlullah-sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmaktadır: “Allah Teâlâ, zayıf ve güçsüz olanların duâları, namazları ve ihlasları sebebiyle bu ümmete yardım etmiştir.” (Mütercim)

⁴ Buhârî

⁵ Kehf Sûresi: 28

“(Muhammed!) Hem kendin, hem de mü'min erkek ve mü'min kadınların günahlarının bağışlanmasını dile.”¹

Başka bir âyet-i kerîmede şöyle buyurmaktadır:

“Onlardan (Ensâr ve Muhâcirlerden) sonra gelen mü'minler şöyle derler: Rabbimiz! Bizi ve bizden önce îmân eden kardeşlerimizi de bağışla. Kalplerimizde onlara karşı kin (ve haset) bırakma! Rabbimiz! Şüphesiz ki sen, (kullarına) çok şefkâtli ve (onlara) çok merhametlisin.”²

Allah Teâlâ'nın:

“(Ey mü'minler!) Allah, sizinle dîn sebebiyle savaşmayan ve sizi yurtlarınızdan çıkarmayanlara (kâfirlere) iyilik yapmanızı ve onlara âdil davranmanızı yasaklamaz. Şüphesiz ki Allah, (söz ve fiillerinde) adâletli davrananları sever.”³

Emrine gelince bunun anlamı; müslümanlara eziyet vermeyen, onlarla savaşmayan ve müslümanları yurtlarından çıkartmayan kâfirlere, müslümanların dünya ile ilgili konularda iyilik ve adâletle karşılık verirler, ancak kalpleriyle onlara sevgi beslemezler demektir.

Çünkü Allah Teâlâ bu âyet-i kerimede:

“Onlara (kâfirlere) iyilik yapmanızı ve onlara âdil davranmanızı (yasaklamaz).”⁴ buyurmuştur.

Allah Teâlâ; **“Onlara sevgi ve dostluk beslemenizi (yasaklamaz)”** diye buyurmamıştır.

¹ Muhammed Sûresi: 19

² Haşr Sûresi: 10

³ Mümtehine Sûresi: 8

⁴ Mümtehine Sûresi: 8

Bunun benzeri, Allah Teâlâ'nın kâfir olan anne ve baba hakkındaki şu emridir:

“(Ey mü’min evlât!)Eğer onlar (anne ve baban) seni, hakkında bilgin olmayan bir konuda bana ortak koşman (veya bana isyân etmen) için zorlarsa, onlara itaat etme. Onlarla dünyada iyi geçin ve (günahlarından) bana yönelenlerin yoluna uy. Sonunda dönüşünüz banadır.O zaman (dünyada) yapmakta olduklarınızı size haber veririm.”¹

Nitekim Esmâ'nin kâfir olan annesi, Esmâ'dan kendisine sılâ-i rahimde bulunmasını istediğinde, Esmâ da bu konuda Rasûlullah-sallallahu aleyhi ve sellem-'den izin istemiş, Rasûlullah-sallallahu aleyhi ve sellem- de ona:

“Annene sılâ-i rahimde bulun” diye buyurmuştur.

Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmaktadır:

“(Ey Muhammed!) Allah’a ve âhiret gününe îmân eden bir topluluğun babaları, oğulları, kardeşleri veya akrabaları da olsa, Allah’a ve Rasûlüne düşman olanlarla dostluk ettiğini göremezsin.”²

Kâfir olan kimseye sılâ-i rahimde bulunmak ve dünya ile ilgili konuda onu mükafatlandırmakla ona sevgi ve muhabbet beslemek, çok farklı şeylerdir.Çünkü sılâ-i rahim ve güzellikle davranmakta, kâfir olan kimseye İslâmı sevdirmek vardır. Sılâ-i rahim ve güzel muamelede bulunmak, dâvet yollarındandır. Ancak sevgi ve dostluk beslemek bunun tam tersidir. Çünkü kâfire sevgi ve dostluk beslemek, onun o halini onayladığını ve

¹ Lokman Süresi: 15

² Mücadele Süresi:22

ondan râzı olduğunu gösterir.Bu durum, onun İslâma dâvet edilmemesine neden olur.Aynı şekilde kâfirlere dostluk beslemenin haram oluşu, onlarla mübah olan ticaretin, onlardan mal ve faydalı ürünleri ithal etmenin, onların tecrübelerinden ve icât ettikleri şeylerden yararlanmanın haram olduğu anlamına gelmez.

Nitekim Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem*- Medine'ye hicrette kendisine yol göstermesi için kâfir olduğu halde Abdullah b. Uraykit'i ücretli olarak tutmuştu.Yine Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem*- bazı yahûdilerden ödünç almıştı.

Günümüzde müslümanlar kâfirlerden hâlâ mal ve ürünler ithal etmektedirler.Bu, onlardan ücret karşılığında bir şey satın almak kabilindedir.Yoksa onların bize lütûf ve ihsanı kabilinden değildir.

Ayrıca onlardan ücret karşılığında bir şey satın almamız, onlara sevgi ve dostluk beslememize neden olmaz.Çünkü Allah Teâlâ bize, mü'minlere sevgi ve dostluk beslemeyi, kâfirlere de buğzetmeyi ve onlara düşmanlık etmeyi farz kılmıştır.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmaktadır:

“İmân edip de (İslâm diyârına) hicret eden, malları ve canları ile Allah yolunda cihad eden ve (muhacirleri yurtlarında) barındırıp (onlara mallarıyla) yardım edenler var ya, işte onlar birbirlerinin yardımcılarıdır.İmân edip de (küfür diyârından) hicret etmeyenlere gelince, onlar hicret edinceye kadar onları korumak ve onlara yardım etmekle sorumlu değilsiniz.Eğer onlar, (kâfirler tarafından zulûm görür de) din konusunda sizden yardım isterlerse, sizinle aralarında

sözleşme bulunan bir topluluk aleyhine olmaksızın (müslümanlara) yardım etmek sizin üzerinize borçtur.Allah yaptıklarınızı hakkıyla görmektedir. İnkâr edenler birbirlerinin yardımcılarınıdır. (Ey mü'minler!) Eğer birbirlerinize yardımcı olmaz (ve kâfirlere engel olmaz)sanız, yeryüzünde bir fitne ve büyük bir fesat olur."¹

Hâfız İbn-i Kesîr-Allah ona rahmet etsin-, Allah Teâlâ'nın şu kısmını şöyle tefsir etmiştir:

"(Ey mü'minler!) Eğer birbirlerinize yardımcı olmaz (ve kâfirlere engel olmaz)sanız, yeryüzünde bir fitne ve büyük bir fesat olur."²

"Yani kâfirlerden uzaklaşmaz ve mü'minleri dostlar edinmezseniz, iş karmaşık olur ve mü'minlerle kâfirler birbirine karışarak insanlar içerisinde bir fitne vukû bulur.Bu nedenle insanlar arasında yaygın ve büyük bir fesat olur."

Derim ki: Malesef günümüzde bu olay vukû bulmuştur.Bu durumu Allah'a havâle ederiz.

¹ Enfâl Süresi: 72-73

² Enfâl Süresi: 72-73

ÜÇÜNCÜSÜ: Velâ ve Berâ konusunda insanların kısımları:

İnsanlar, Velâ ve Berâ konusunda üç kısımdırlar:

Birinci Kısım:Düşmanlık etmeksizin samimi olarak sevilmesi gereken kimseler:

Bu kimseler peygamberler, siddıklar (doğrular), şehitler ve salihlerden olan samimi müslümanlardır.Bunların başında da Rasûlullah-sallallahu aleyhi ve sellem- gelir.Çünkü Muhammed-sallallahu aleyhi ve sellem-'i insanın kendi nefsinden, evlâdından, babasından ve bütün insanlardan daha çok sevmesi gerekir.

Sonra mü'minlerin anneleri olan Muhammed-sallallahu aleyhi ve sellem-'in hanımlarını, temiz ehli beytini ve ashâbı kirâmı, özellikle Peygamber-sallallahu aleyhi ve sellem-'in râşid halifelerini, cennetle müjdelenen on sahâbiyi, muhâcirleri, ensârı, rıdvân bey'atına iştirak edenleri ve diğer sahâbeyi sevmesi gerekir.

Bunlardan sonra tâbiînleri ve en fazîletli dönemlerde yaşayanları, bu ümmetin ilk müslümanlarıyla dört imamlar gibi bu ümmetin imamlarını sevmesi gerekir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmaktadır:

“Onlardan (Ensâr ve Muhâcirlerden) sonra gelen mü'minler şöyle derler: Rabbimiz! Bizi ve bizden önce îmân eden kardeşlerimizi de bağışla.Kalplerimizde onlara karşı kin (ve haset) bırakma! Rabbimiz! Şüphesiz ki sen, (kullarına) çok şefkâtli ve (onlara) çok merhametlisin.”¹

¹ Haşr Suresi:10

Kalbinde îmân olan bir kimse, sahâbe ve bu ümmetin ilk müslümanlarına buğzetmez.Onlara ancak kaplerinde eğrilik olanlar, münâfiklarla Râfîzîler¹ ve Hâricîler² gibi İslâm düşmanları buğzederler.Bunların şerrinden Allah Teâlâ'ya sığınırız.

¹ **Râfîzîler:** Râfîza mezhebine mensup kimselerdir.Bunlar Şiânın aşırıları olup, Ebû Bekir ve Ömer'in halifeliğini kabul ettiği için Zeyd b. Ali el-Hüseyn'i terketmişler ve daha önce dedesinden yardım esirgedikleri gibi, Kûfe'de yardımı ondan da esirgemişlerdir.Böylece onlara Râfîza denilmiştir.Bunlar Zeydiyye, İmâmiyye ve Keysâniyye olmak üzere üç gruba ayrılmışlardır.Bu üç grup da ayrıca kendi aralarında pek çok gruba ayrılmışlardır.Râfîza kelimesi,bazı âlimler tarafından Şiâ anlamında kullanılmıştır. Akâid meselesinde Şiânın çok azı ehli sünnet'e olmak üzere, bir kısmı Müşebbihe'ye, bir kısmı da Mu'tezile'ye uyar. (Mütercim)

² **Hâricîler (Hârûriye):** Hz.Ali'nin-Allah ondan râzî olsun- kendisi ile Muâviye-Allah ondan râzî olsun- arasındaki hakem etme olayını kabul etmesi üzerine karşı çıkan ve Ali'den ayrılıp Harûra denilen Kûfe'ye iki millik mesafedeki bir köyde toplanıp biraraya gelmişlerdir. Bu köye nisbetle Harûrîler olarak bilinirler.Bunlara göre kalbiyle tasdik edip,dili ile ikrar eden ve bütün farzları yerine getirmekle birlikte bütün günahlardan kaçınan kimseler dışında hiç kimse îmân ismine lâyık değildir.Yine bunlar, büyük günah işleyen kimseye kâfir derler, kanını ve malını helâl kabul ederler.Bundan dolayı Hz. Ali, Hz. Muâviye ve onlarla birlikte olanlara kâfir demişlerdir.(Mütercim)

İkinci Kısım: Allah için seilmeyip dostluk beslenmeyen, buğzedilip ve düşmanlık edilmesi gereken kimseler:

Bu kimseler kâfirler, müşrikler, münâfıklar, dînden dönenler ve her türlü inkârcılardır.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmaktadır:

“(Ey Muhammed!) Allah’a ve âhîret gününe îmân eden bir topluluğun babaları, oğulları, kardeşleri veya akrabaları da olsa, Allah’a ve Rasûlüne düşman olanlarla dostluk ettiğini göremezsin.”¹

Allah Teâlâ İsrâîl oğullarını kötüleyerek şöyle buyurmuştur:

“(Ey Muhammed!) Onların (yahûdilerin) çoğunu inkâr edenlere yardım ettiklerini görürsün. Nefislerinin (kâfirlerle dostluk etmek sûretiyle) Allah’ın onlara gazap etmesine ve (kıyâmet günü cehennem) azabında kalıcı olmalarına sebep olan şey, ne kötüdür. Şayet onlar (kâfirlere yardım eden yahûdiler) Allah’a, Peygambere ve ona indirilene îmân etmiş olsalardı, kâfirleri yardımcıları (dostları) edinmezlerdi. Fakat onların çoğu, fâsıklar (Allah’a ve Rasûlüne itaatten çıkmışlar)dır.”²

¹ Mücâdele Sûresi:22

² Mâide Sûresi: 80-81

Üçüncü Kısım: Bir taraftan sevilmesi, diğer taraftan da buğzedilmesi gereken kimseler:

Kendilerinde sevgi ve düşmanlık bir arada bulunanlar, mü'minlerin günahkârlarıdır. Bu kimseler, kendilerindeki îmândan dolayı sevilirler, ancak işledikleri küfür ve şirk dışındaki günahlar nedeniyle buğzedilirler.

Onları sevmek, onlara nasihat etmeyi ve onları kınamayı gerektirir. İşledikleri günahlara sessiz kalmak, asla câiz değildir. Aksine onları kınamak, iyiliği emredip kötülükten alıkoymak, işledikleri günahlardan vazgeçmeleri ve bu günahlarından tevbe etmeleri için onlara had ve tazir cezâlarını uygulamak gerekir.

Bu kimselere, Hâricîlerin **“Şirk dışında büyük günahları işleyenlere buğzedip onlardan uzak durmak gerekir”** dedikleri gibi, onlara yalnızca buğzedip onlardan uzak durulmaz.

Yine Mür'cienin, **“Bu kimselere, sevgi ve dostluk beslenir”** dedikleri gibi, onlara yalnızca sevgi ve dostluk beslenmez. Aksine daha önce zikrettiğimiz, ehli sünnet vel-cemaat mezhebi görüşü doğrultusunda onlar hakkında orta yolu izlemek gerekir.

Hadîste belirtildiği gibi, **“Allah için sevmek ve Allah için buğzetmek, îmânın en sağlam kulpudur ve kişi kıyâmet günü sevdiğiyle beraberdir.”**

Günümüzde durumlar değişti. İnsanlar, en çok dünyalık şeylerde dostluk besler ve düşmanlık eder olmuştur. Kim dünya nimetlerine sahipse, o kimse Allah'a, Rasûlüne ve İslâm dînine

düşman olsa bile ona dostluk beslenir hale gelmiştir. Kim de dünya nimetlerine sahip değilse, o kimse Allah ve Rasûlünün dostu olsa bile, küçük bir sebep uğruna ona düşmanlık edilir, ona baskı uygulanır ve aşağılanır hale gelmiştir.

Nitekim Abdullah b. Abbas-Allah ondan râzı olsun- bu konuda şöyle der:

((مَنْ أَحَبَّ فِي اللَّهِ وَأَبْغَضَ فِي اللَّهِ وَوَالَى فِي اللَّهِ وَعَادَى فِي اللَّهِ فَإِنَّمَا تُنَالُ وَوَلَايَةُ اللَّهِ بِذَلِكَ، وَقَدْ صَارَتْ عَامَّةً مُوَآخَاةَ النَّاسِ عَلَى أَمْرِ الدُّنْيَا وَذَلِكَ لَا يُجْدِي عَلَى أَهْلِهِ شَيْئًا)) [رواه ابن جرير]

“Allah için seven, Allah için buğzeden, Allah için dostluk eden ve Allah için düşmanlık eden kimse, ancak bu şekilde Allah’ın dostluğuna nâil olur. İnsanların çoğunun dostluğu, dünyalık şeylerde olmuştur. Bu ise sahibine hiçbir fayda vermez.”¹

Ebû Hureyre'den-Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Rasûlullah-sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmaktadır:

((أَنْ اللَّهَ تَعَالَى قَالَ: مَنْ عَادَى لِيَ وَلِيًّا فَقَدْ آذَنَنِي بِالْحَرْبِ)) [رواه البخاري]

“Allah Teâlâ buyurdu ki: Kim benim bir dostuma düşmanlık ederse, ona savaş ilan ederim.”²

İnsanlar içerisinde Allah'a savaş açanların en şiddetlisi, Rasûlullah-sallallahu aleyhi ve sellem-'in ashâbına düşmanlık eden, onlara küfreden ve onları ayıplayan kimselerdir.

Yine Rasûlullah-sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmaktadır:

¹ İbn-i Cerir

² Buhârî

((الله الله في أصحابي لا تتخذوهم غرَضاً، فَمَنْ آذَاهُمْ فَقَدْ آذَانِي، وَمَنْ آذَانِي فَقَدْ آذَى اللَّهَ، وَمَنْ آذَى اللَّهَ يُوشِكُ أَنْ يَأْخُذَهُ)) [رواه الترمذي وغيره]
"Ashâbım hakkında Allah'tan korkun.Ashâbım hakkında Allah'tan korkun.(Onlar haklarında kusur etmeyin ve onlara sövmeyin.Ashâbım ve onlara saygı duymanız hakkında Allah'tan korkmanızı size hatırlatırım).Kötü sözde bulunmak sûretiyle onları hedef haline getirmeyin.Kim onlara eziyet ederse, bana eziyet etmiş olur. Kim de bana eziyet ederse, Allah'a eziyet etmiş olur.Allah'a eziyet edeni ise, Allah hemen onun rûhunu alarak cezâlandırabilir."¹

Nitekim sahâbeye düşmanlık etmek ve onlara sövüp saymak, bazı sapık gruplar nezdinde dîn ve inanç haline gelmiştir.

Allah Teâlâ'nın gazabından ve acıklı azabından yine O'na sığınırız.Allah Teâlâ'dan bağışlanma ve kötülüklerden bizi korumasını dileriz.

Allah Teâlâ, Peygamberimiz Muhammed'e, âline ve ashâbına salât ve selâm eylesin ve onlara bereketler versin.

¹ Tirmizî ve başkaları rivâyet rivâyet etmişlerdir.